

journals and scientific collections revealed the lack of studies and publications on the topics of «Ukrainian political crisis» and «causes of the Ukrainian political crisis.» So, the analysis of the titles of 170 political science articles published in the anthology «Grani» in 2004-2007., Showed no articles on these topics. And in the journal «Viche» in 2007 and in 2014 there also were no articles on these topics. At the same time in the journals in other scientific journals and scientific collections there are articles on «orange revolution» and «revolution of dignity.» This political science nonsense when we study the revolution and analyze the causes of political crisis caused by the revolution.

Key words: *author postakademizma methodology, the global crisis, Ukrainian political crisis*

УДК 327 (477)

Лаврук Т. П.

кандидат політичних наук,
доцент кафедри філософії, філософії права і юридичної психології
Івано-Франківський університет права ім. Короля Данила Галицького
(Івано-Франківськ, Україна)
E-mail: Taras.lavruk@mail.ru

ГЕОПОЛІТИЧНИЙ ОБРАЗ: МІЖ УТОПІЄЮ ТА МІФОМ

Анотація. *Сучасний образ тієї чи іншої геополітичної реальності в абсолютній більшості випадків є складним симбіозом наукових, політико-ідеологічних, суб'єктивістських та інших сегментів. Атрибутивним елементом є також утопічна та міфологічна складова. Утопія необхідна для побудови ідеальної моделі, мети геополітичних зусиль; натомість міф володіє важливим ресурсом пояснення будь-яких колізій.*

Ключові слова: *геополітична реальність, атрибут, символічні засоби, міфологічний інструментарій, утопічна картина світу.*

Інтелектуальний рух «Бурі й натиску» (Sturm und Drang) виник у Німеччині в 70-ті роки XVIII століття. Він позиціонував себе як інтелектуально-мистецький, хоча за вольовою і життєстверджувальною стилістикою та способом дії цілком придатний до інструментального обслуговування політичних потреб загалом і геополітичних зокрема. Найбільш виразними представниками «штюрмістів» вважаються І. Гаман та І. Гердер. Своєрідність постановки й розв'язання проблем мистецтва та комунікації цими мислителями обумовлена тим, що рух «Бурі й натиску» виник як невід'ємна складова світоглядної течії, спрямованої проти гіпертрофованого раціоналізму Просвітництва.

І. Гаман (1730–1788) – один із фундаторів теорії «безпосереднього знання». Згідно з ним, пізнання, не може обмежитися лише розумовими процедурами (на чому наполягав раціоналізм часів Просвітництва), воно здійснюється не тільки за допомогою розуму, а й за допомогою почуття і розуму. Гаман не протиставляв інтуїтивне, «безпосереднє знання» знанню засобом розуму як опосередкованому – він наполягав на неподільній єдності обох типів знання. Проте, перевагу він все-таки віддає безпосередньому знанню і чуттєвій інтуїції, оскільки абстрактне розумове знання, на його переконання, часто неприпустимо спрощує, редукує, спримиізує буттєво-функціональну повноту дійсності.

Раціональним знакам просвітництва І. Гаман протиставляє ірраціональні образи, оскільки почуття й пристрасті оперують тільки образами і здійснюють артикуляцію лише засобом їх. Саме в образах, на переконання Гамана, вкорінений весь потенціал людського пізнання. Сфера геополітики також віддає перевагу образам, оскільки – на відміну від знаків – вони надають значний ресурс «розширеного тлумачення» національних потреб і трансісторичного покликання, реалізацію цієї мети в конкретно-історичному просторі. Більше того, за великим рахунком, геополітика оперує не стільки концептами, поняттями і знаками, скільки образами, їх інтуїтивно-навіювальним, а не раціональним сприйняттям, трансляцією, репрезентацією і про-

пагуванням.

Ґрунтовний аналіз образу міститься в праці І. Гамана «Кишенькова естетика». Мова образів – це мова поезії. Саме поезія як мова пристрасті й почуттів забезпечує безпосереднє інтуїтивне сприйняття дійсності. Тільки поезія спроможна адекватно відтворити природну дійсність. Згідно з Гаманом, поезія – не лише автентична людській природі, а й узагалі є найдавнішою мовою людства. Оскільки ж образність і чуттєвість постають не лише атрибутивними, а й імперативними ознаками будь-якого різновиду поезії, то ірраціональні витoki пізнання не підлягають сумніву.

І. Гаман справив істотний вплив на І. Гердера, з яким він хоч і полемізував щодо проблем мови та поезії, однак дві його основні тези – 1) протиставлення інтуїтивної, образної, емоційної мови мистецтва знакам абстрактного розумового мислення, а також 2) отожднення первісної мови та поезії – виконали функцію важливої точки відліку для генерування І. Гердером його світоглядної концептуалістики.

Концептуалістиці індивідуальної і суспільної справедливості притаманна трансісторична актуальність. Останнім часом вона додатково загострилася з огляду на драматизацію особистісного фактора соціальності. На індивідуальному рівні це втілюється в проблемах і суперечностях формування ідентичності – етнічної, конфесійної, гендерної; на рівні окремих країн реалізується в пошуках оптимальних моделей входження в інтегрований світ, шляхів і способів гармонійного розвитку; на міжнародному рівні увиразнюється у вигляді потреби загальноприйнятого образу оптимального суспільства, який історично втілювався якщо й не насамперед, то не в останню чергу у формі утопії.

Пластичність соціальності, котра стає особливо помітною в епоху зростаючої динаміки суспільних перетворень, виявляє себе передовсім у можливості цілеспрямованої трансформації соціуму. Не випадково П. Штомпка слідом за К. Поппером зазначав: якщо прогрес астрономії не впливає на рух планет, то соціальні концепції впливають на тенденції суспільного розвитку цілком достеменно [7, с.9]. Соціальна наука інтенсивно перетворюється на силу, спроможну не лише прогнозувати вірогідності суспільного еволюціонування, екстраполюючи в майбутнє наявні тенденції і передумови розвитку, а й істотним чином впливати на характер, динаміку й інтенсивність соціальних процесів.

Приміром, післявоєнне «німецьке диво» – це результат здійснення у вигляді реформ Л. Ерхарда теоретичного проекту лібералів, а от «японське диво» є розробкою японських соціологів, котрі після невдач лібералізму запропонували в 50-х роках ХХ століття використовувати традиційні для Японії колективістські структури. Як бачимо, принципово можливо досягти успіху, використовуючи навіть парадигмально несумісні, протилежні ідейно-світоглядні підходи. Головне, щоб вони були сумісними з особливостями конкретно-історичного суспільства в соціально-економічній, культурній, ментальній та іншій сферах.

Геополітика часто оперує не просто образами, а ідеальними образами, які є утопічними, вірогідними і бажаними, але не дійсними. Утопія – феномен соціально-історичний. Утопічне мислення людства є породженням певних соціальних умов, що передбачає його дослідження в контексті мінливої картини соціальності. Шлях утопії – це притаманний людині шлях пошуку соціальної істини, справедливості й блага. Зазначена обставина пояснює трансісторичну життєздатність утопії і надає їй універсальної ціннісної та етичної змістовності [5, с.77-78].

Не дивлячись на те, що розуміння таких цінностей є історично варіативним, зумовленим мінливою специфікою соціокультурного середовища, на творців утопій завжди чатувала спокуса відрекоректувати створений ними образ ідеального (кращого) суспільства універсальним проектом, реалізація якого є не лише можливою, а й необхідною, безальтернативною.

Саме тому вкрай важливим є аспект з'ясування меж утопії, її суб'єктів і носіїв утопічного мислення. Суб'єкт утопії може бути: а) творцем утопії, б) носієм утопічних

ідей, в) суб'єктом утопічних дій, г) може об'єднувати в собі всі перераховані характеристики. Це залежить від специфіки співвідношення когнітивної, афективної та поведінкової компонент соціальних настанов, пріоритетів і преференцій суб'єкта.

Поява утопії зумовлена певною соціокультурною ситуацією. Утопія є необхідною складовою духовного життя людства. Вона виконує важливу ціннісно-орієнтаційну функцію. Утопія – це спосіб конструювання соціальної реальності, котрий залежить від: а) соціокультурних умов епохи, що її породила, б) позиції в соціальному просторі її авторів і носіїв утопічних ідей. Безперечним є перетворюючий вплив утопії на соціум, масштаб і глибина якого зумовлені сукупною дією багатьох соціокультурних факторів.

Структура утопії включає в себе сутнісні, атрибутивні якості, котрі залежно від типів соціальності, соціокультурного контексту і позиції автора утопії. До переліку цих якостей належать: критичний аналіз існуючого статус-кво; створення альтернативної версії соціального універсуму; орієнтація на пошук, конструювання соціального ідеалу; принципова множинність соціальних ідеалів і полісуб'єктність утопії; формулювання суб'єктами утопії власної концептуальної моделі досконалого суспільства; регламентація індивідуального (соціального) буття з метою раціонального використання людської свободи; прагнення виховати людину нового гатунку; обґрунтування системи ефективних цінностей; можливість справляти перетворюючий вплив на соціально-історичне буття і свідомість.

У різні часи носіями утопічного мислення були різні соціальні прошарки, котрі спонукали до утопічної творчості своїх найбільш креативних, пасіонарних представників. Втім, утопія, що виникала за певних суспільних умов і була генерована деяким суб'єктом утопії, в свою чергу сама конструювала деякий соціальний формат у спосіб створення нової версії соціального порядку, альтернативної існуючому соціальному статус-кво.

Утопії так чи інакше містять критику соціальних порядків, недоліків різних сфер життєдіяльності й обґрунтування необхідності суспільних перетворень. Кожна утопія є насамперед критикою вад, притаманних конкретно-історичному соціуму, якому утопіст протиставляє ідеал суспільного облаштування, деяку мисленнєву картину суспільства загального добробуту. Разом з тим утопія завжди була не лише засобом критичної оцінки реальності, а й способом моделювання концептуальної позиції, за допомогою якої можна сконструювати образ, взірць кращого суспільства. Утопії потрібні людству як соціальні форми, котрі найбільш виразно артикулюють альтернативи історії і можливості соціальної творчості засобом соціальної уяви, продуктом якої, власне, і є утопія.

Як зазначав Г. Плеханов, утопістом виявляється кожен, хто прагне вибудувати досконалу соціальну систему, виходячи з деякого абстрактного принципу, яким може бути ідея справедливості, витлумачена поза зв'язком з конкретно-історичними умовами, абстрактна ідея людської природи, відповідно до якої має бути організоване ідеальне суспільство, ідея рівності всіх перед Богом тощо. Хоча досконалий суспільний лад – апіорі утопічний проект, однак це не означає, що ідеали утопізму позбавлені реального, в принципі здійсненого змісту. Йдеться лишень про те, що в утопіях подібні соціальні проекти подаються в ненауковій формі.

К. Мангейм інтерпретував утопію сукупністю уявлень, котрі пропонують заміну існуючого стану суспільної дійсності якимось іншим, що відкриває перед соціумом перспективи висхідного тренду розвитку. Він зазначав: утопічною є та свідомість, яка не відповідає навколишній дійсності. Однак не кожна орієнтація, котра не відповідає наявному буттю, трансцендентну по відношенню до нього і в цьому сенсі некогерентну дійсності, ми називаємо утопічною. Трансцендентною по відношенню до дійсності вважається така орієнтація, яка, перетворюючись на дію, частково або повністю підриває існуючий порядок речей. У даному разі йшлося про інтенцію позитивної утопії, причому сам К. Мангейм вбачав у ній можливість на-

близити прогресивні зміни.

Найбільшого поширення утопічна концептуалістика набула в XVII – XVIII століттях. Їхні автори намагалися окреслити шляхи розвитку в напрямку розумного, справедливого і загалом належного світопорядку. В такому підході було чимало світоглядних опонентів. Зокрема, марксизм критикував утопізм за ненауковість, за суб'єктивізм у змалюванні суспільного буття, за бездоказовість і декларативність соціальних перетворень. У свою чергу ірраціоналізм критикував утопію за пропагування розумного, раціонального облаштування суспільного буття, вважаючи такий підхід апріорі неефективним чинником суспільної дійсності. Теократизм піддавав критиці утопічні твори насамперед за те, що ті підривали віру в спроможність забезпечити належну якість життя засобом реалізації на рівні суспільного праксису релігійних істин.

Сучасне суспільство характеризується зростанням різнопланового інформаційного впливу на людей. Електронні ЗМІ, ангажовані владними структурами, впливають на суспільну свідомість і маніпулюють нею. Їх доповнюють коментарі «офіційних експертів», котрі відстоюють легітимність існуючого світопорядку. З цієї точки зору роль утопії як альтернативної версії символічного універсуму стимулює рефлексію і стає особливо важливою.

Не випадково найбільш безкомпромісну боротьбу проти утопії ведуть авторитарні та псевдомодерністичні режими, які прагнуть реалізувати заборону на соціальну творчість взагалі й на утопічну евристику зокрема. Характерною ознакою цих режимів є та обставина, що можновладці зацікавлені у формуванні свідомості в позитивній конотації, в орієнтації на існуючу дійсність як «єдино розумну й прийнятну», а також на «тверезі підході», котрі заперечують прийнятність ризикованого пошуку соціальних альтернатив.

Геополітичний образ апріорі в тій чи іншій мірі міфологічний. І це цілком об'єктивно і закономірно, адже міф – це не просто текст або образ, що належить певній культурі чи притаманний певному рівню свідомості. Це не феномен культури і навіть не особливий тип культури, а одна з основ культури як такої і одна з істотних складових людського світосприйняття.

Аналіз різних аспектів і особливостей міфологічної картини світу, а також проблем її реконструкції ставав предметом дослідження багатьох теоретиків. Так чи інакше вона порушувалася більшістю світоглядних концепцій міфу (зокрема, Р. Бартом, Ю. Лотманом, Я. Голосовкером, Е. Кассіроном, К. Леві-Строссом, М. Ліфшицем, О. Лосєвим, Б. Малиновським, М. П'ятигорським, К. Хюбнером, М. Еліаде, К. Г. Юнгом). Оригінальна концепція Ж. Американа витлумачує міф національної ідеєю, зумовленою особливостями культури відповідного історичного періоду.

Міф аналізують з різних позицій: лінгвістики (Вяч. Іванов, В. Топоров), філософії та соціології (М. Ліфшиц, П. Гуревич, А. Гуліга); етнографії (В. Вундт), психології (А. П'ятигорський), літературознавства і мистецтвознавства (Н. Ветрова, С. Яковлев). Праць з теорії міфу, виконаних у рамках філології, етнології, культурології та філософії чимало. Скрупульозний аналіз більшості з цих концептуальних підходів можна знайти у книгах Є. Мелетинського «Поетика міфу» та К. Хюбнера «Істина міфу».

Міф як базисне колективне уявлення, що лежить в основі культури, притаманний кожній культурі в якості генеалогічного атрибута. У такому тлумаченні міф за своєю гносеологічною сутністю споріднений поняттю «трансцендентальна схема» І. Канта. За функціональною роллю міф подібний до того, що в термінології П. Флоренського іменується «культом» – тобто не лише «діяльністю по суміщенню сенсу і реальності» [6, с.137], а особистісною основою, «сенсом, довкола якого кристалізується особистість» [6, с.102], якщо йдеться про конкретну людину і про особистісне світосприйняття або ж підґрунтям культури в цілому, якщо йдеться про певний тип світосприйняття і про його домінування в тому чи іншому суспільстві

й культурі.

Демаркаційна лінія між міфом, наукою і релігією пролягає крізь сферу співвідношенню віри та знання. Що стосується співвіднесення міфу та здорового глузду, а також міфу та аксіоми, то тут розмежувальна лінія ще більш очевидна, оскільки міф завжди відсилає до здатності уяви, тому виражає себе в образах, натомість положення здорового глузду і аксіоми належать до сфери іншої пізнавальної здатності, а саме – здатності судження або ж, за словами І. Канта, до тих «розумових здібностей, які називають розумом у широкому сенсі цього слова» [3, с.119]. Тому ні аксіоми, ні положення здорового глузду, ні будь-які складові теоретичного знання міфами не можуть бути в принципі – як апіорі, так і апостеріорі.

Непроблематизованість є лише однією з властивостей міфу – причому, властивістю вторинного ґатунку, безпосереднім наслідком його глибинних властивостей, якостей і характеристик, у зв'язку з чим відносити будь-що до сфери міфу на підставі непроблематизованості не зовсім коректно. Інша річ, що сама по собі наявність непроблематизованих сегментів у проблемних сферах знання здебільшого є наслідком того, що вони вдаються до послуг міфу, хоча самі до когорти міфів не належать.

Теза про те, що міф – це явище, яке лежить в основі будь-якої культури і світосприйняття як такого, виводиться з визначення міфу. Специфіка людського світосприйняття передбачає, з одного боку, наявність у ньому так званих «трансцендентальних схем», що поєднують у собі емпіричну та умоглядну складові. Це цілком корелюється з міфом, однією з основних характеристик якого постає нероздільність трьох сфер: емоційно-чуттєвої, інтелектуально-понятійної та практично-діяльній.

Людське світосприйняття відрізняється не лише наявністю в ньому умоглядної складової і навіть не можливістю її специфічного поєднання з чуттєвою та емпіричною складовими, а й не меншою мірою – здатністю знаходити в цьому суміщенні особистісний акцент, наповнювати пізнання не тільки інформацією про дійсність і вірогідність, але й сенсом. Міф як діяльність по суміщенню сенсу і реальності віддзеркалює ще одну сутнісну характеристику людського світосприйняття.

Існує безпосередній зв'язок міфу з особливістю світосприйняття і типом соціальності, необхідність існування в основі того чи іншого світосприйняття певного типу міфу і наявність чіткої взаємозалежності між специфічними характеристиками даного типу світосприйняття, які визначаються покладеним у його основу міфом і специфікою соціальних форм, характерних для суспільства, в якому домінує світосприйняття такого типу.

Адекватно і коректно сприймати клаптикову ковдра міфу можна лише в широкому соціальному контексті. Міф – це не самодостатня духовна реальність, якою є, наприклад, література, а духовна реальність, яка за допомогою певних ритуалів обслуговує соціальний, порядок – зокрема, санкціонує одні й забороняє інші способи взаємин людей один з одним і з навколишнім світом. Міф часто розглядається як архетип соціального досвіду. Це твердження є доволі переконливим, однак воно недостатнє для визначення всієї специфіки міфу, який не просто транслює досвід, а організовує його, задаючи ту чи іншу «сітку бачення» завдяки притаманній йому функції суміщення потреби сенсу і прагнення до реальності, визнання за сенсом статусу інтегрального (центруючого) елемента будь-якого досвіду.

Потреба як сенсу, так і стабільності приблизно в однаковій мірі притаманні людині. Вони обидві знаходять у міфові можливість своєї реалізації, що знову ж доводить неусувність міфу зі сфери людського світосприйняття і значущість міфу для становлення людської особистості. Міф дозволяє надати смислу всьому істотному, завдяки йому перекидається місток у стабільне майбутнє. Виконуючи адаптивну функцію, створюючи комфорт і забезпечуючи прийнятний рівень навколишнього буття, міф водночас олюднює його. Ця адаптивна функція міфу нерозривно

пов'язана з творчою функцією, з генеруванням сенсу [1, с.118-119].

Міф слугує зв'язку людини не лише зі світом у цілому, а й із конкретним суспільством зокрема, в якому особистість може отримати визнання, підтримку і виправдання своїх світоглядно-аксіологічних пріоритетів і преференцій. Він є необхідним, об'єктивним і унікальним засобом збереження і використання сукупного суспільного досвіду, підсвідомістю суспільної свідомості.

Основні риси міфопоетичного світосприйняття зводяться до наступного: вірогідність і варіативність. На мовному рівні це набуває ознак метафоричності й символічності, в міфопоетиці – варіативності нарративу (міф і казка так чи інакше відрізняються в кожному новому переказі для кожного нового слухача).

Домінування міфопоетичного світосприйняття виникає в певні історичні періоди, які є своєрідними точками біфуркації людського суспільства, а саме: в часи, що передували виникненню складноструктурованої та ієрархізованої суспільної системи (примітивні або власне міфологічні суспільства), а також під час зламу цієї системи (перехідний період у житті суспільства). Забезпечення світоглядного комфорту та психологічної усталеності в перехідні історичні періоди – основна функція міфопоетичного світосприйняття.

Перша риса, яка виразно пов'язує між собою специфіку міфопоетичного світосприйняття та специфіку тих життєвих умов, за яких таке світосприйняття неминуче починає домінувати, – це варіативність і вірогідність. Період становлення і зламу – це той час, а) коли приміряються різні орієнтири і варіанти розвитку світу, суспільства і людини, б) коли канонічного зразка ще не існує або вже не існує, в) період можливості будь-чого. У цьому контексті сітка міфологічного мислення виявляється надзвичайно зручною саме тому, що вона – ймовірна. У міфі людина виходить не з логіки факту, а з дивної логіки, згідно з якою все може бути. Саме ця логіка дозволяє зберігати принципову відкритість будь-якому майбутньому.

Кожна річ для міфологічної свідомості може перетворюватися на будь-яку іншу річ, і кожна річ може мати властивості й особливості іншої речі. Про таку властивість міфопоетичного світосприйняття писав К. Леві-Стросс: «У міфі все може бути; здається, що послідовність подій у ньому не підпорядковується правилам логіки і порушує закон причинності. Будь-який суб'єкт може мати тут будь-які предикати, будь-які мислими зв'язки можливі» [4, с.288].

Методологія бриколажу виявляється найбільш дієвою в перманентно мінливому світі. Міфопоетика постає не лише надійним орієнтиром в ситуації соціальної неусталеності, а й своєрідним творчим стимулом, котрий надає можливість генерувати нові соціальні системи, виходячи із самої принципової можливості такого перебігу подій. Сам принцип вірогідності й варіативності, на якому вибудовується міфопоетичне світосприйняття і яке визначає міфопоетичну методологію бриколажу, пов'язаний із соціокультурною ситуацією невизначеності й неусталеності. Санкціонуючи ситуацію своєрідної точки соціальної біфуркації, міф водночас адаптує її під людину, надаючи індивіду орієнтири сприйняття і поведінки в непередбачувано мінливому світі [2, с.69-70].

Бриколаж постає методологією, котра ґрунтується на особистісному переживанні деякої події, в результаті чого кожен стає власником оригінального бриколажного набору образів (парадокс «різниці інформації»). Бриколером використовується не лише так званий матрьошковий принцип вкладення безлічі смислів в кожен образ, а й багатофункціональність кожного образу. Це ілюструє архетипічність і символічність міфопоетичного світосприйняття. Саме завдяки тому, що кожен образ містить відлуння безлічі інших образів, ситуацій, емоцій і дій, він є сталим, архетипічним для різних культур і суспільств у різні історичні періоди: кожне суспільство може скористатися тією частиною сенсу (пояснення, обґрунтування), що корелює з її конкретно-історичною соціокультурною ситуацією.

БІБЛОГРАФІЧНІ ПОСИЛАННЯ:

1. Арон Р. Мир і війна між націями / Р. Арон. – К. : Юніверс, 2000. – 688 с.

2. Глобальні трансформації. Політика, економіка, культура. – К. : Фенікс, 2003. – 584 с.
3. Кант І. Критика чистого розуму / І. Кант. – М. : «Мисль», 1994. – 246 с.
4. Леви-Стросс К. Структурна антропологія / К. Леви-Стросс. – М. : ЕКСМО-Пресс, 2001. – 512 с.
5. Поздняков Э. А. Геополітика / Э. А. Поздняков. – М. : Прогресс-Академія, 1995. – 96 с.
6. Флоренський П. Філософія культури / П. Флоренський. – М. : «Мисль», 2004. – 412 с.
7. Штомпка П. Соціологія соціальних змін / П. Штомпка ; пер. с англ. А. С. Дмитрієва. – М. : Прогресс, 1996. – 286 с.

REFERENCES:

1. Aron, R. (2000) *Myr i viyna mizh natsiyamy* [Peace and war between nations], Yunivers, Kyiv.
2. *Globalni transformatsiyi. Polityka, ekonomika, kultura* (2003) [The global transformation. Politics, economics, culture], Feniks, Kyiv.
3. Kant, I. (1994) *Kritika chistogo razuma* [Critique of Pure Reason], Mysl, Moscow.
4. Levy-Stross, K. (2001) *Strukturnaya antropologiya* [Structural Anthropology], Eksmo-Press, Moscow.
5. Pozdniakov, E.A. (1995) *Geopolitika* [Geopolitics], Progress-Akademiya, Moscow.
6. Florenskiy, P. (2004) *Fylosofiya kulta* [The philosophy of worship], Mysl, Moscow.
7. Shtompka, P. (1996) *Sotsiologiya sotsialnykh izmeneniy* [Sociology of social changes], Progress, Moscow.

Лаврук Т. П., кандидат політичних наук, доцент кафедри філософії, філософії права і юридичної психології Івано-Франківський університет права ім. Короля Данила Галицького (Івано-Франківськ, Україна). E-mail: Taras.lavkuk@mail.ru

Геополітичний образ: между утопией и мифом

Аннотація. *Современный образ той или иной геополитической реальности в абсолютном большинстве случаев является сложным симбиозом научных, политико-идеологических, субъективистских и других сегментов. Атрибутивным элементом является также утопическая и мифологическая составляющая. Утопия необходима для построения идеальной модели, цели геополитических усилий; что же касается мифа, то он обладает важным ресурсом объяснения любых коллизий.*

Ключевые слова: *геополитическая реальность, атрибут, символические средства, мифологический инструментарий, утопическая картина мира.*

Lavruk T. P., PhD in political sciences, associate professor of the department of philosophy, philosophy of law and judicial psychology, King Daniel of Galicia Ivano-Frankivsk university of Law (Ivano-Frankivsk, Ukraine). E-mail: Taras.lavkuk@mail.ru.

Geopolitical Image: Between Utopia and Myth

Abstract. *The modern image of any geopolitical reality in most cases is a complex symbiosis of scientific, political and ideological, subjectivist and other segments. The utopian and mythological component is also considered as an attributive element. Utopia is needed to construct an ideal model, the goal of geopolitical efforts; instead myth has important resource for explaining any collisions.*

Bricolage appears as the methodology which is based on the personal experience of some event, bringing each bricolage becomes the owner of the original set of images (the paradox of «difference information»). Bricolage used not only the so-called principle of matrioshka investing many meanings in every image, and each image and versatility. This illustrates archetype and symbolism myth-poetic worldview. That is because each image contains echoes of many other images, situations, emotions and actions, it is permanent, archetypal different cultures and societies in different historical periods: every society can use that part of the meaning (explanation, justification) that correlates with its concrete historical socio-cultural situation.

Key words: *geopolitical reality, attribute, symbols, mythological tools, utopian world view.*